

हमी, आमची जास्त, तुमची कमी!

A large crowd of people gathered outdoors, many wearing turbans, suggesting a religious or cultural event.

नाता आयोगाच्या अहवालानुसार सध्याच्या गतीने २०४७ पर्यंत आपले कडधान्य उत्पादन ४.७ कोटी टनांवर ठंचाई जाणवून अधिक डाळ आयात करावी लागणार. तीच गत तेलबिंयांची.

ग्रामपंचायत कर्मचारी आदोलन करताना मान्यवर व कार्यकर्ते।
(छाया-अनिल वीर)

जिल्हातील ग्रामपंचायत कर्मचाऱ्यांचे
विविध मागण्यासाठी काम बंद आंदोलन

सातारा : जिल्ह्यातील कर्मचारी यांचे विविध मागण्यांसाठी दि. २६ ते २९ तारखेपर्यंत काम बंद राहणार आहे.

महाराष्ट्र राज्य ग्रामपंचायत कामगार सेना यांच्यावतीने मुळ्य कार्यकारी अधिकारी यांना विविध मागण्यांचे निवेदन देण्यात आले. कर्मचारी यांच्यामधून भरण्यात यावीत. अशा विविध मागण्यांचे निवेदन महाराष्ट्र राज्य ग्रामपंचायत कामगार सेना सलग्र भारतीय घेतला आहे. मंत्री ना. गिरीश मत्यास तत्वतः मान आहे. एकण साडेही

ग्रामपंचायत १०३ अरक्षित जागा गट ड संवर्ग भरती व्हावी. पंचायत राज व्यवस्थेतील स्थानिक स्वराज्य संस्थेत काम काम करणारे ग्रामपंचायत कर्मचारी यांना जि.प.सेवेत सामाबून घेण्यात यावे. प्रचलित शैक्षणिक अहंतानुसार सदर पदे भरली जातात. परंतु गट ड संवर्ग पदभरती दोन वर्षे झाली नसल्याने कामगार सेना यांच्यावरीने विभाग यांना निवेदन देण्यात आले त्यावेळी प्रभाकर नेवसे. रणजित वरखडे व रमेश भोसले, सोमनाथ भगत. महिला आधारी प्रमुख वैशाली मारे. जे.के. काळे.अधिक बडदे, तुषार कुंभार, नामदेव पुणेकर, वर्षा जाधव. अजय वाघ.व सर्व सदस्य तसेच सभासद पदाधिकारी बहुसंख्येने जाह. इकूण साड किलोमीटर लांबा आता नव्याने विवर आहेत. सातारा अंतालुक्यातील त्यामुळे मोठा दिलासा आहे.

दुष्काळी माण - खटाव जनतेच्या व

महाविकास आघाडीचे नेतेगण मंडळी पार्ण पाण्यासाठी टाहो फोडत आहेत. अनेक विद्युती धरणांमध्ये केला

आयाधा घरणमध्य कला .
जिहे - कठापूर योजनेतून गुरुवर्य
लक्षणराव इनामदार या योजनेतून
जलपूजनाचा इव्हेंट केला. याला अल्प
प्रतिसाद मिळाला आहे. कारण, दुष्काळी
भागातील जनता शेती व पिण्याच्या
पाण्यासाठी गावोगावी संघर्ष करत आहे.
शासकीय पातळीवर लक्ष वैधून घेण्यासाठी
खटाव तालुका पाणी संघर्ष समितीच्या
वर्तीने खटाव तालुक्यातील वंचित गावांना
पाणी मिळावे. या प्रमुख मागणीसाठी
खटाव तालुक्यातील जनजागृती बैठक
सुरु केलेली आहे. या बैठकीला
राजकीय मठभेद विसरून मोठ्या प्रमाणात
प्रामस्थांची गर्दी होत आहे. भुरकवडी,
सिंद्धेश्वर कुरोली, वाकेश्वर नढवळ, अंबवडे,
बनुपुरी, वडूज गणेशवाडी, येरळवाडी तसेच
माण तालुक्यातीली प्रशांत विरकर, संजय
भोसले व काही गावातील सरपंच आणि

मतदारसंघातील पाच	
राज्य अधिवेशन विधानसभा ठीक पर्वणीच विधानसभा प्रतिनिधित्व कृष्णा गाहामंडळाचे शिंदे यांनी प्रयत्नामुळे पहिल्या आसंघातील विकास य सरकारने ग्रामविकास गजन यांनी	मोठा विश्वास ना. महेश शिंदे यांच्यावर असून कोरेगाव विधानसभा मतदारसंघातील विकासकामासाठी त्यांनी नेहमीच द्युकते माप दिले आहे. विधिमंडळाच्या अर्थसंकल्पीय अधिवेशनाच्या पार्श्वभूमीवर ना. महेश शिंदे यांनी मतदारसंघातील रस्ते विकासासाठी प्रस्ताव ग्रामविकास मंत्री ना. पिंपरीणा
विधानसभा ठीक पर्वणीच विधानसभा प्रतिनिधित्व कृष्णा गाहामंडळाचे शिंदे यांनी प्रयत्नामुळे पहिल्या आसंघातील विकास य सरकारने ग्रामविकास गजन यांनी	रस्त्यांमुळे भ
विधानसभा ठीक पर्वणीच विधानसभा प्रतिनिधित्व कृष्णा गाहामंडळाचे शिंदे यांनी प्रयत्नामुळे पहिल्या आसंघातील विकास य सरकारने ग्रामविकास गजन यांनी	रस्त्यांमुळे भ
विधानसभा ठीक पर्वणीच विधानसभा प्रतिनिधित्व कृष्णा गाहामंडळाचे शिंदे यांनी प्रयत्नामुळे पहिल्या आसंघातील विकास य सरकारने ग्रामविकास गजन यांनी	रस्त्यांमुळे भ

महाजन यता दिली
सत्तावीस चे रस्ते
रुसीत होत णि खटाव
नागरिकांना पा मिळाला
मंत्री ना. पमुखमंत्री
स यांचा मराठा महाजन यता दिली सादर केला होता.
जिल्हाचे पालकमंत्री ना. शंभूराज देसाई यांनी या रस्त्यांसाठी खास बाब म्हणून मंजुरी देण्याची शिफारस देखील केली होती. त्यानुसार ग्रामविकास मंत्रालयाने ग्रामीण रस्ते म्हणून रस्ते विकास योजनेमध्ये पाच रस्त्यांचा समावेश केला आहे. या असलेल्या गाव मार्गावर येता येता महेश शिंदे विशेष प्रयत्न केंद्र ग्रामविकास उपसचिव प्रशांत स्वाक्षरीने सोमवार प्रसिद्ध करण्यात त्यामध्ये ग्रामीण २१६ खिंडवार

तीने पाण्यासाठी केळीचे

मुख्यमंत्रीपदावरून पंतप्रधानपदी बढती मिळाल्यावर आपल्याच मागण्यांचा विसर कोणास पडला? विरोधी पक्षांत असताना हमीभाव हवासा वाटणे आणि सत्ता मिळाल्यावर तो नकोसा होणे या वास्तवात पंजाबातील शेतकऱ्यांच्या आंदोलनाचे मूळ आहे; हे नाकारणार कसे? असो. मुद्दा गहू- तांदूळ आणि कडधान्ये- तेलबियांचा.

वास्तविक आपल्या प्रत्येक सरकारने तेलबिया- कडधान्यांचे उत्पादन वाढावे यासाठी सातत्याने प्रयत्न केले. स्वामिनाथन आयोगाचा अहवाल यायच्या आधी एक वर्ष २००५ साली तत्कालीन मनमोहन सिंग सरकारने 'राष्ट्रीय अन्नसुरक्षा मोहीम' हाती घेऊन डाळीचे उत्पादन २०१२ पर्यंत २० लाख टनांनी वाढवण्याचे लक्ष्य ठेवले. अनेकांस २०१४ पर्यंत देशात काहीही झाले नाही या आभासात सत्य आढळत असले तर २०१२ पर्यंत कडधान्य उत्पादन १.४ कोटी टनांवरून १.७ कोटी टनांवर गेले. म्हणजे अपेक्षेइतकी वाढ त्यात झाली. तथापि २०१४-१५ आणि २०१५-१६ या कालखंडात त्यात २५ लाख टनांनी घट झाली. या काळातील झालेल्या सत्ताबदलास यासाठी जबाबदार धरणे क्षुद्रपणाचे असेल. तसे कणे टाळायला हवे. या कडधान्य उत्पादनातील घसरणीने विंतित झालेल्या सरकारने त्या वेळी केंद्रीय अर्थसंलग्नागर अरविंद सुब्रमणियन यांच्या नेतृत्वाखाली यासाठी एक समिती नेमली याचे श्रेय मात्र संबंधितांस देता मिनिमम सपोर्ट प्राईस अँड रिले पॉलिसीज' अशा भारदस्त शीर्षकाचा अहवाल २०१६ सालच्या ६ सप्टेंबर सरकारला सादर केला. गहू- तांबा यांच्यावर भिस्त असलेल्या शेतकऱ्यांने कडधान्ये, तेलबिया यांची अधिकाधिक लागवड करावी असे सरकारला वाचावा असेल तर या पीकबदलासाठी संबंधित शेतकऱ्यांस घसघशीत हमीभावाची हृदेणे आवश्यकच आहे, असे स्पष्ट रुक्मिणी डॉ. सुब्रमणियन समितीचा अहवाल नोंदवतात. देशात कडधान्यांचे उत्पादन वाढावे यासाठी जनुकीय-सुधारणांची लागवड आणि प्रसार केला जावा, अशीही महत्त्वपूर्ण शिफारस उंचावी सुब्रमणियन समितीने केली.

यातील किती शिफारशी अमलातात आल्या हा खरा प्रश्न. तो विचारण्य शरद जोशी यांच्यासारखा सर्वमान्य द्रव्य कृषीअर्थतज्ज्ञ आज हयात नाही आणि एकूणातच प्रश्न विचारणे आणि त्यात उत्तर मिळणे जवळपास कालबाबू झाले असल्याने या महत्त्वाच्या मुद्द्यांवर जनसामान्यांचे लक्ष जात नाही. म्हणून

सर्व चर्चा राजकीय हेतु-भारित अशीच होताना दिसते. ‘पंजाबतील गहू-तांदूळ पिकवणाऱ्या शेतकऱ्यांस कडधान्य लागवडीसाठी उत्तेजन द्यावयाचे असेल तर त्यांना निश्चित दराची हमी देणे आवश्यक आहेच’ असे नमूद करणाऱ्या सुब्रमणियन यांनी आर्थिक साहाय्याच्या बरोबरीने केंद्र-राज्य सलोख्याची गरजही व्यक्त केली होती. शेतीतील बदल केंद्र सरकार एकट्याच्या जोरावर करू शकणार नाही आणि हे काम राज्यांकडूनही स्वतःच्या जोरावर होणारे नाही. राज्यांस केंद्राचे अर्थसाहाय्य लागेल आणि केंद्रात या बदलासाठी राज्यांचा सहयोग आवश्यक असेल, हे सुब्रमणियन यांचे मत किती अचूक होते हे सद्याःस्थितीवरून लक्षात यावे. पीक पढूतीतील बदल हा एका दिवसात होणारा नसतो. हे संस्कृतीबदलासारखे असते. गहू-तांदूळ पिकवणे ही पंजाबची संस्कृती. भले या अतिपाणीग्रहणी पिकांमुळे क्षार वर येऊन जमिनी नापीक व्हायला लागल्या असतील. पण तरीही त्यात लगेच बदल होणार नाही. या दोन पिकांच्या खरेदीची आणि दराची हमी असल्यामुळे शेतकरी ही पिके अशीच पिकवत राहणार.

कारण या पिकांच्या खेरेदीतील
राजकारण. त्याचा तपशील मुरुवातीच्या
परिच्छेदात आहे. तेव्हा गहू-तांदळाची
लागवड कमी करून 'नीती' आयोग
दाखवून देतो त्याप्रमाणे कडधान्यांचे
क्षेत्र वाढवायचे असेल तर आधी याला
झोपवा, त्याला संपवा ही राजकीय वृत्ती
सोडावी लागेल. विरोधात असताना
हमीभावाचा आग्रह सत्ता मिळाली की
सोडायचा हे अयोग. 'हमी हमी, आमची
जास्त; तुमची कमी' ही चलाखी अंतिमतः
अंगाशी येते. पंजाबातील आंदोलन आणि
'नीती' आयोग हेच दाखवून देतो.

कोरेगाव मतदारसंघातील पाच प्रमुख रस्त्यांचा होणार विकास

ग्रामविकास मंत्रालयाने रस्ता रस्त्याचा दर्जा वाढविला, ना. महेश शिंदे याच्या प्रयत्नाना यश

<p>कारंगाव : राज्य विधिमंडळाचे अधिवेशन म्हणजे कोरंगाव विधानसभा मतदारसंघासाठी मोठी पर्वीच असते. कोरंगाव विधानसभा मतदार संघाचे प्रतिनिधित्व करत असलेले कृष्ण खोरे विकास महामंडळाचे उपाध्यक्ष ना. महेश शिंदे यांनी केलेल्या विशेष प्रयत्नामुळे अधिवेशनाच्या पहिल्या दिवशीच मतदारसंघातील प्रमुख पाच रस्त्यांचा विकास करण्याचा निर्णय राज्य सरकारने घेतला आहे. ग्रामविकास संसी ना. ग्रामीण प्रदानाचा यांनी</p>	<p>माठा विश्वास ना. महेश शाद यांच्यावर असून कोरंगाव विधानसभा मतदारसंघातील विकासकामांसाठी त्यांनी नेहमीच झुकते माप दिले आहे. विधिमंडळाच्या अर्थसंकल्पीय अधिवेशनाच्या पार्श्वभूमीवर ना. महेश शिंदे यांनी मतदारसंघातील रस्ते विकासासाठी प्रस्ताव ग्रामविकास मंत्री ना. ग्रामीण</p>	<p>रस्त्यामुळ ग्रामाण भागाचा खन्या अर्थाने विकास होणार असून अनेक वर्ष रस्त्यांपासून वंचित</p>	<p>एमआयडासा -कारंगावाडा- देगाव तळेवस्ती -खोलोओढा -देगाव - राजेवाडी- निंगडी -देवकरवाडी- अपशिंगे हा रस्ता आता ग्रामीण मार्ग म्हणून गणला जाणार आहे. एकूण १२ किलोमीटर लांबीच्या या रस्त्याचे विस्तारीकरण केले जाणार असून मजबूत खडीकरण व डांबरीकरण केले जाणार आहे.</p> <p>खटाव तालुक्यातील महत्वपूर्ण खटाव -रिंदेवाडी हा तीन किलोमीटरचा रस्ता, खटाव- आमलेवाडी हा पाच किलोमीटरचा केल्या आपले तोपे फ</p>
--	---	---	---

पापय प्रस्ताव
केले आहेत.
अर्थसंकल्पीय
हिल्या दिवशी
रकारने मोठी
ना. गिरीश
ग्रामीण रस्ते
यांचा विकास
ना निर्णय हा
दिशा देणारा
विश्वास ना.
व्यक्त केला.

पाठवली जाणार आहे.

२७ फेब्रुवारी रोजी समर्थभक्त गुरुनाथ महाराज कोटणीस यांचे प्रवचन

सातारा : समर्थ रामदास स्वार्मींनी आपल्या मनाच्या श्लोकामधून मानवी जीवनातील अपूर्णता काय आहे याचे वर्णन अकराव्या श्लोकापासून २७व्या श्लोकापर्यंत सांगितले आहे. आणि हेच श्लोक प्रवचनातून डॉ. अजित कुलकर्णीं यांनी निरोपणासाठी घेटले आहेत. सज्जनगड येथील श्री समर्थ सेवा मंडळाच्या दास नवमी महोत्सवांतर्गत आपल्या प्रवचन मालेत दोन दिवसीय प्रवचनामध्ये डॉ. अजित कुलकर्णीं यांनी या मनाच्या श्लोकाकावर अतिशय सुरेख निरूपण केले.

अभ्यास करणे अतिशय गरजेचे आहे. मनाचे गुणधर्म पाहता मन हे खूप चांगले आहे .मात्र ते आपण पकडून ठेवू शकत नाही.आणि मनातून मुक्तीही होऊ शकत नाही. मनाला उपदेश करताना समर्थ म्हणतात की, तू रामाला घट्टपणे धर, राम जसे देवत आहेत तसेच ते नुसते प्रेम नसून शौर्याचे प्रतीक आहे. शौर्य महत्वाचे आहे. आणि हे शौर्य तुला त्या रामाच्या ठिकाणी पाहायला हवी राम जो लोकांचा उद्घार करते आहे याचा विचार आपण करणे गरजेचे आहे .प्रत्येकाला मृत्यु म्हणजेच काळ मनाच्या श्लोकात एकूण ३७ विषयांचा पुन्हा उडाहोह केला आहे .मनाच्या श्लोकामध्ये दोन प्रकारे त्यांनी समजावले आहे .मन काय करते व त्यावर उपाय काय नुसते म्हणून उपयोग नाही ,असे सांगताना डॉ. अजित कुलकर्णीं यांनी श्रीधर स्वार्मींच्या गौष्ठी ज्या प्रत्यक्षात घडलेल्या होत्या त्यांचे विवेचन आपल्या प्रवचनात केले .कोणत्याच वासनेत गुंतायचे नाही ,अगदी देवाच्या दर्शनाची ही वासना नको. कारण ती बंधनाला कारणीभूत रटते असे सांगून ..वासना चकवी जन्माची येठाऱ्या

आपली अपूर्णता काय आहे हे मनाच्या श्लोकातील अकराव्या ते विसाव्या श्लोकापर्यंत वर्णन असून त्या अपूर्णतेवर उपाय कोणते याचे विवरण २१ ते २७व्या श्लोकावर समर्थनी केले आहे. समर्थ म्हणतात काय वागा, काय करा, वासना ठेवू नका आणि त्या सुद्धा कोणत्याही प्रकारच्या हे जाणून घेण्यासाठी मनाच्या श्लोकांचा हा सतावत आहे आणि तो मागे लागला आहे. मृत्यूला सामरे जाताना कसे जायचे रडत रडत, की आनंदाने हे ठरवण्यासाठी मनाची तयारी झाली पाहिजे. असा उद्देश समर्थन्याचा होता.

मनाशी आणग कशा पद्धतीने वागावे याबाबत समर्थनी केवळ समस्या न सांगता त्यावर उपायही सांगितले आहे. समर्थनी ..पासांना उकाळा याचाचा विषय ..असे सांगताना समर्थ वाड्यमातून समर्थानी खूप चांगल्या प्रकारे अतिशय सोऱ्या प्रकारे आपल्या मनाच्या आणि वासनेबाबत उकल केली असल्याचे प्रतिपादन केले.

दि.२७ फेब्रुवारी रोजी या महोस्सवात मदडाचे अध्यक्ष समर्थभक्त गुरुनाथ महाराज कोटणीस यांचे प्रवचन सादर होणार आहे.

